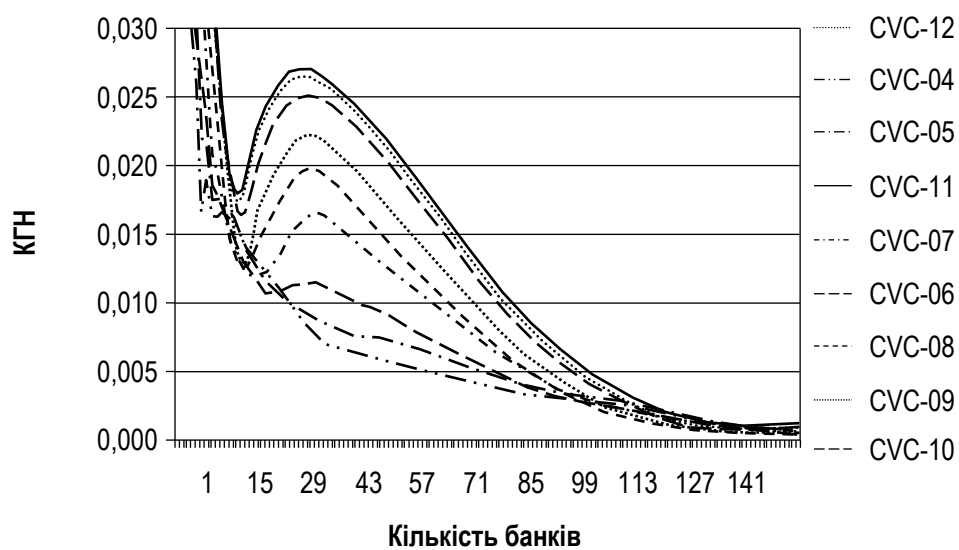

В. Т. Сухотеплий,
Дніпропетровська державна фінансова академія

ОЗНАКИ НОВОЇ ТЕНДЕНЦІЇ В РОЗВИТКУ СТРУКТУРИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

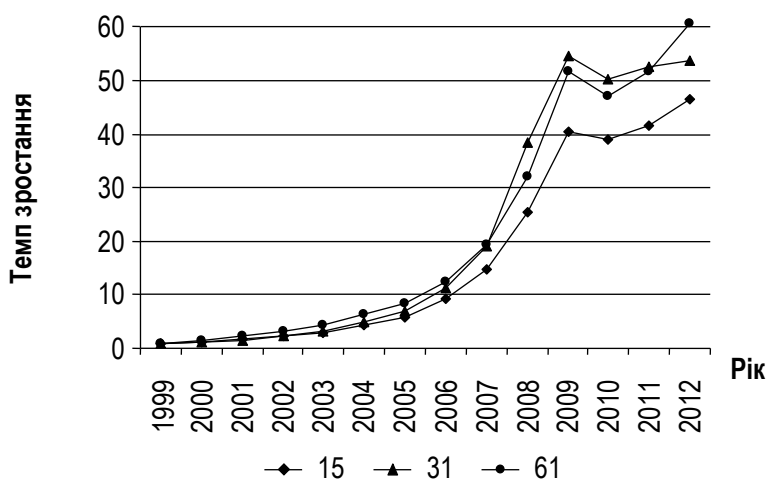
Якщо відповідно до методики розробленої автором (Вісник Національного банку України. – 2011. – № 10.– С. 96–100) розрахувати за період з 01.01.99 до 01.01.2012 (станом на 1 січня кожного року) коефіцієнт групової нестабільності (КГН) структури активів банківської системи України (БСУ), то за період з 01.01.2004 до 01.01.2012 можна отримати результати, що відображено на рисунку 1.

Рис. 1. Коефіцієнт групової нестабільності (КГН) структури активів банківської системи України

З рисунка 1 видно: локальне зростання КГН стало безумовно помітним станом на 01.01.2006; зростання відбувалось в одному напрямку, але уперше за останні 13 років розвитку нашої банківської системи, коефіцієнт групової нестабільності (КГН) станом на 01.01.2012 продемонстрував зворотній рух. Оскільки КГН, з математичної точки зору, є коефіцієнт варіації сумарної частки активів n найбільших банків, то для пояснення такого результату автор дослідив динаміку зростання значення активів, що сумарно належать до першої, другої, та третьої групи банків БСУ. Розподіл на групи трохи відрізняється від розподілу, що встановлюється НБУ і у цьому випадку до першої групи автор включив банки з 1 до 15, до другої з 16 до 31, а до третьої з 32 до 61 найбільшого за активами банків України. Причиною такого розподілу стало те, що станом на 01.01.2012 мінімальне значення КГН характеризувало групу з перших 15 банків, локальний максимум КГН припадає на 31 банк і КГН для групи з 61 банку дорівнює КГН для групи з 15 банків. Автор прийняв, що сума активів що належала кожній означеній групі станом на 01.01.99 приймалась за основу і на кожну з наступних дат

розраховувалось відносно до цієї основи зростання суми активів у кожній групі. За результатами розрахунків було побудовано другий графік (рис. 2).

Рис. 2. Темпи зростання обсягів активів Першої (1–15), Другої (16–31) та Третьої (3–61) груп банків БСУ

На цьому графіку видно що до 01.01.2007 відбувалось достатньо динамічне зростання сумарних активів кожної з означених груп і найбільш активне зростання активів спостерігається для III групи, потім йшла II та I групи (за класифікацією автора). Передкризова накачка ресурсами нашої БС призвела до прискорення темпів зростання активів банків II (другої) групи, а кризовий відтік грошей, як тепер зрозуміло, призупинивши темпи зростання для I та III груп, зростання для II групи взагалі зробив неможливим і станом на 01.01.2012 міжгрупова динаміка зростання повернулась до стану системи що був характерним періоду 2003–2007 рр., тобто, зворотній хід КГН станом на 01.01.2012 можна, поміж іншого, пояснити значним зменшенням темпів зростання активів II групи БСУ. Якщо за рік така тенденція закріпиться, то коефіцієнт групової нестабільності зробить ще один зворотній крок і можна очікувати, що усі передкризові досягнення II групи суттєво погіршають.

Таким чином, використання коефіцієнта групової нестабільності (КГН) дозволяє не тільки якісно розподілити банки по окремих групах, не тільки кількісно описувати стан банківської системи, доречи, як і іншої, але і знаходити моменти якісного переходу економічної системи з одного стану до іншого.